

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV

Curs /Curso
2023-2024

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>					
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>	Cant aplicat a l'art dramàtic II Canto aplicado al arte dramático II				
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	1	Curs <i>Curso</i>	2º	Semestre <i>Semestre</i>	2º
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i> bàsica, específica, optativa <i>básica, específica, optativa</i>	Obligatòria <i>Obligatoria</i>	Idioma/es en què s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>			Valencià <i>Castellano</i>
Matèria <i>Materia</i>	Cant <i>Canto</i>				
Grau en <i>Grado en</i>	Art Dramàtic <i>Arte Dramático</i>				
Especialitat <i>Especialidad</i>	Interpretació <i>Interpretación</i>				
Centre <i>Centro</i>	Escola Superior d'Art Dramàtic <i>Escuela Superior de Arte Dramático</i>				
Departament <i>Departamento</i>	Veu-Música <i>Voz-Música</i>				
Professorat <i>Profesorado</i>	Dora Sobils Gomis Inma Pla Salvador				
e-mail <i>e-mail</i>	d.sobilsgomis@iseacv.gva.es i.plasalvador@iseacv.gva.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

Descriptor: Aplicació de la tècnica del cant a diversos gèneres i estils.
S'aprofundeix en l'aplicació de la tècnica vocal a la interpretació de cançons senzilles antigues o populars.

Descriptor: Aplicación de la técnica del canto a diversos géneros y estilos.
Se profundiza en la aplicación de la técnica vocal a la interpretación de canciones sencillas antiguas o populares.

1.2 Coneixements previs
Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació.
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación.

Prelacions. Per a cursar l'assignatura de Cant II:

- és necessari tindre aprovades les assignatures de Música I i II.
- és necessari haver cursat Cant I.

Prelaciones. Para cursar la asignatura de Canto II:

- es necesario tener aprobadas las asignaturas de Música I y II.
- es necesario haber cursado Canto I.

2 Competències de l'assignatura

Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. És convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc).
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco).

Competències Generals

CG1 Fomentar l'autonomia i autoregulació en l'àmbit del coneixement, les emocions, les actituds i les conductes, mostrant independència en la recollida, anàlisi i síntesi de la informació, en el desenvolupament de les idees i arguments d'una manera crítica i en la seua capacitat per a auto motivar-se en els processos creatius.

Competències Específiques

CE2 Participar en la creació i interpretar la partitura i/o personatge mitjançant el domini de les diferents tècniques interpretatives.

Competències Transversals

CT11 Desenvolupar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i la sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.

CT12 Adaptar-se, en condicions de competitivitat, als canvis culturals, socials i artístics i als avanços que es produeixen en l'àmbit professional, i seleccionar les vies adequades de formació continuada.

Competencias Generales

CG1 Fomentar la autonomía y autorregulación en el ámbito del conocimiento, las emociones, las actitudes y las conductas, mostrando independencia en la recogida, análisis y síntesis de la información, en el desarrollo de las ideas y argumentos de una forma crítica y en su capacidad para auto-motivarse en los procesos creativos.

Competencias Específicas

CE2 Participar en la creación e interpretar la partitura i/o personaje, a través del dominio de las diferentes técnicas interpretativas.

Competencias Transversales

CT11 Desarrollar en la práctica laboral una ética profesional basada en la apreciación y sensibilidad estética, medioambiental y hacia la diversidad.

CT12 Adaptarse, en condiciones de competitividad a los cambios culturales, sociales y artísticos y a los avances que se producen en el ámbito profesional y seleccionar los cauces adecuados de formación continuada.

3 Resultats d'aprenentatge <i>Resultados de aprendizaje</i>	
RESULTATS D'APRENENTATGE <i>RESULTADOS DE APRENDIZAJE</i>	COMPETÈNCIES RELACIONADES <i>COMPETENCIAS RELACIONADAS</i>
Resultats tècnics: 1. Aprenentatge del control sobre la respiració i la relaxació per a l'emissió del so. 2. Aprenentatge del maneig de l'aparell vocal en la veu cantada. 3. Eliminació dels mals hàbits d'emissió vocal a partir de la relaxació, implicant així l'acumulació de cansament vocal, derivat d'un esforç vocal no controlat. 4. Realització dels exercicis de vocalització II de forma correcta, aconseguint una bona col·locació i emissió del so, així com una perfecta afinació i articulació.	CG1 CE2
Resultats interpretatius: 5. Aplicar els elements teòrics i tècnics a la correcta interpretació de cançons espanyoles antigues o populars.	CE2 CT12
<hr/> <i>Resultados técnicos:</i> 1. <i>Aprendizaje del control sobre la respiración y la relajación para la emisión del sonido.</i> 2. <i>Aprendizaje del manejo del aparato vocal en la voz cantada.</i> 3. <i>Eliminación de los malos hábitos de emisión vocal a partir de la relajación, impidiendo así la acumulación de cansancio vocal, derivado de un esfuerzo vocal no controlado.</i> 4. <i>Realización de los ejercicios de vocalización II de forma correcta, consiguiendo una buena colocación y emisión del sonido, así como una perfecta afinación y articulación.</i>	CG1 CE2
<i>Resultados interpretativos:</i> 5. <i>Aplicar los elementos teóricos y técnicos a la correcta interpretación de canciones españolas antiguas o populares.</i>	CE2 CT12

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric, per la qual cosa és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico, por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz

de demostrar al finalitzar la assignatura o matèria y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge <i>Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje</i>	
Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes, ... <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas, ...</i>	Planificació temporal <i>Planificación temporal</i>
1. Exercicis de respiració aplicats al cant. 2. Vocalitzacions II: a) Exercicis de ressonància. b) Exercicis de terceres amb diferents vocals. c) Exercicis de cinquenes i de cinquenes per terceres. d) Arpegis. e) Notes soltes. 3. Interpretació d'una o més cançons espanyoles antigues o populars, en les classes de cant i de repertori. 4. Realització i exposició oral d'un treball escrit al voltant de temes referents a música i teatre, repertori o tècnica vocal.	Des de l'inici del segon semestre fins al final del curs. En febrer es començarà amb una cançó espanyola senzilla.
<i>1. Ejercicios de respiración aplicados al canto.</i> <i>2. Vocalizaciones II:</i> <i>a) Ejercicios de resonancia.</i> <i>b) Ejercicios de terceras con diferentes vocales.</i> <i>c) Ejercicios de quintas y de quintas por terceras.</i> <i>d) Arpegios.</i> <i>e) Notas sueltas.</i> <i>3. Interpretación de una o más canciones españolas antiguas o populares, en las clases de canto y de repertorio.</i> <i>4. Realización y exposición oral de un trabajo escrito sobre temas referentes a música y teatro, repertorio o técnica vocal.</i>	<i>Desde el inicio del segundo semestre hasta el final del curso.</i> <i>En febrero se empezará con una canción española sencilla.</i>

5 Activitats formatives / Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials / Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Classe presencial <i>Clase presencial</i>	Exposició de continguts per part del professor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. <i>Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.</i>		
Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. <i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/ representaciones/audiciones..., búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.</i> <i>Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.</i>	2,3,4,5	7
Exposició treball en grup <i>Exposición trabajo en grupo</i>	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. <i>Aplicación de conocimientos interdisciplinares.</i>		
Tutoria <i>Tutoría</i>	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc. <i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i>	1,2,3,4,5	1
Avaluació <i>Evaluación</i>	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. <i>Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.</i>	1,2,3,4,5	1
SUBTOTAL			9

5.2 Activitats de treball autònom / Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>		8
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>		6
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congressos, conferències, ... <i>Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias,...</i>		2
SUBTOTAL			16

TOTAL **25**

6 Sistema d'avaluació i qualificació

Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació

Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals...), exposicions orals, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, quaderns d'observació, port folio...

Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales...), exposiciones orales, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio...

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ <i>INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN</i>	Resultats d'Aprenentatge avaluats <i>Resultados de Aprendizaje evaluados</i>	Percentatge atorgat (%) <i>Porcentaje otorgado (%)</i>
1. Exercicis de respiració.	1	20%
2. Evolució de la projecció vocal.	2	20%
3. Afinació i articulació en les vocalitzacions i en les cançons estudiades.	4-5	25%
4. Interpretació de les obres, respectant l'estil i l'època a la qual pertany, tant en les classes de cant com en les de repertori.	5	10%
5. Treball escrit proposat.	5	10%
6. Observació de l'actitud i el treball diaris, tant en les classes de cant com en les de repertori.	1-2-3-4-5	15%
<i>1. Ejercicios de respiración.</i>	<i>1</i>	<i>20%</i>
<i>2. Evolución de la proyección vocal.</i>	<i>2</i>	<i>20%</i>
<i>3. Afinación y articulación en las vocalizaciones y en las canciones estudiadas.</i>	<i>4-5</i>	<i>25%</i>
<i>4. Interpretación de las obras, respetando el estilo y la época a la que pertenece, tanto en las clases de canto como en las de repertorio.</i>	<i>5</i>	<i>10%</i>
<i>5. Trabajo escrito propuesto.</i>	<i>5</i>	<i>10%</i>
<i>6. Observación de la actitud y el trabajo diarios, tanto en las clases de canto como en las de repertorio.</i>	<i>1-2-3-4-5</i>	<i>15%</i>

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega

Criterios de evaluación y fechas de entrega

Per tractar-se d'una assignatura pràctica, l'assistència a la mateixa és obligatòria.

Cada matrícula comporta dues convocatòries d'avaluació, primera i segona (excepte per als casos en els quals ja s'hagen consumit prèviament tres convocatòries). Per tant, cada alumne/a de primera matrícula té opció a dues convocatòries en cada assignatura. En el cas que l'estudiant supere el 20% de faltes d'assistència sobre el total de les hores lectives presencials de l'assignatura, i aquestes no estiguen justificades documentalment per malaltia o una alta causa legal, perdrà el dret a l'avaluació continua i no podrà suspendre automàticament la primera convocatòria. És a dir, podrà presentar-se a la primera i segona convocatòria, però no li contarà cap nota dels treballs desenvolupats durant el semestre en el procés d'avaluació contínua (notes parcials de treballs realitzats al voltant de les diferents unitats didàctiques).

El "No presentat/da" és un no aprovat sense nota numèrica, que s'aplicarà quan el professorat no dispose d'elements de valoració suficients per a establir criteris de qualificació. Tal com

estableix l'article 81 del Decret 117/2022, de 5 d'agost, del Consell (ROF), la condició de "no presentat" consumeix convocatòria.

La direcció del centre podrà autoritzar, a petició de l'estudiant, amb caràcter excepcional i per causes objectives degudament justificades, com per exemple malaltia greu o qualsevol altra causa de força major, la renúncia a una convocatòria per curs acadèmic i per assignatura.

En avaluar, es tindran en compte les limitacions fisiològiques i auditives inicials de l'alumnat i la seua evolució al llarg del semestre, sempre que la falta d'oïda musical, essencial en aquesta assignatura, no impossibilita el treball vocal requerit.

L'existència de qualsevol patologia o falta d'higiene vocal (afonia, disfonia, cansament vocal, afeccions del fumador, etc.) que donen com a resultat una emissió de veu totalment defectuosa que impedisca el treball vocal, serà causa de suspens de l'assignatura. Correspon a l'alumne la cura de la seua higiene vocal, entesa aquesta com el conjunt d'hàbits destinats a la conservació en condicions òptimes de l'aparell fonador.

PROFESSOR/A PIANISTA REPERTORISTA

La funció del professorat pianista repertorista no és una assignatura com a tal, sinó un complement fonamental de l'assignatura de cant, imprescindible per a la formació integral de l'alumnat com actors i actrius cantants. S'encarrega de proporcionar una base harmònica, rítmica i expressiva sobre la qual el cantant pot construir la seua interpretació.

El/la professor/a pianista participarà de l'avaluació de l'alumnat, de la manera que estiga reflectida en els instruments d'avaluació.

En funció de les hores lectives del/de la professor/a pianista i de la quantitat d'alumnes, a l'inici de curs s'informarà a l'alumnat del temps de dedicació individual que li correspon. En qualsevol cas, tindrà preferència l'alumnat matriculat en tercer curs sobre l'alumnat de segon curs. L'alumnat serà el responsable de contactar amb el/la professor/a per a concretar l'horari de classe.

L'assistència a les classes de repertori és obligatòria. L'alumnat haurà d'assistir amb regularitat i puntualitat, i portar en tot moment el material necessari.

L'alumnat lliurarà al/a la pianista les partitures (en format físic o digital, segons la preferència del/de la professor/a) amb una antelació mínima de 1 setmana. Sols es treballarà el repertori proposat pel professorat de cant.

El/la professor/a informarà a l'alumnat de la quantitat mínima de sessions necessàries per a cadascuna de les obres, en funció de la seua extensió i dificultat. Per a participar en les mostres, serà condició indispensable haver assistit almenys al 75% de les classes del semestre i a les classes mínimes necessàries per a cadascuna de les obres a interpretar, sent obligatori haver realitzat almenys 2 assajos al llarg de les 4 setmanes anteriors a la mostra.

PRIMERA CONVOCATÒRIA

- AVALUACIÓ CONTINUA (per a l'alumnat que no haja superat el 20% de faltes d'assistència):
 1. Exercici de respiració: s'avaluarà l'exercici proposat en classe, consistent en una sèrie de 10 repeticions d'un exercici de contenció de l'aire durant 25 segons. Es realitzarà de manera progressiva al llarg del semestre.
 2. Evolució de la projecció vocal: es valorarà en funció del canvi observat durant tot el semestre.
 3. Afinació i articulació en les vocalitzacions i en les cançons estudiades: es valorarà en funció del canvi observat durant tot el semestre.
 4. Interpretació d'una o vàries cançons espanyoles del repertori popular o antic, respectant

l'estil i l'època a la qual pertany. Es tindrà en compte, a més de la interpretació de la partitura i la correcta dicció del text, cantar de memòria, sense errades d'entonació, de ritme o de text. Es realitzarà mitjançant examen.

5. Realització i exposició oral d'un treball escrit al voltant d'una temàtica històrica o tècnica: es valorarà, a més del contingut, altres aspectes com la presentació, la redacció, la correcció orto-tipogràfica, etc.
 6. Es valorarà al llarg del semestre la puntualitat, l'interès mostrat, la capacitat de concentració i la correcció en el comportament cap al professorat i la resta de companys i companyes.
- PÈRDUA D'AVALUACIÓ CONTINUA (per a l'alumnat que haja superat el 20% de faltes d'assistència):
 1. Exercicis de respiració: s'avaluarà l'exercici proposat en classe, consistent en una sèrie de 10 repeticions d'un exercici de contenció de l'aire durant 25 segons.
 2. Realització de diferents exercicis de vocalització, en els que es valorarà la projecció, l'afinació i l'articulació.
 3. Demostració del coneixement teòric-pràctic del funcionament de les laringes femenina i masculina en la veu cantada, i els seus registres o posicions.
 4. Presentació i interpretació de dos cançons espanyoles antigues o populars, respectant l'estil i l'època a la qual pertanyen. Es valorarà la correcció tècnica, la capacitat expressiva, la correcta dicció del text, l'entonació i el ritme. A més, es realitzarà i exposarà un treball escrit sobre una de les obres, el compositor i l'època.
 5. Realització i exposició oral d'un treball escrit al voltant d'una temàtica històrica o tècnica: es valorarà, a més del contingut, altres aspectes com la presentació, la redacció, la correcció orto-tipogràfica, etc.
 6. Es valorarà l'actitud i l'interès mostrat en tot moment, la capacitat de concentració i de comunicar la informació.

Por tratarse de una asignatura práctica, la asistencia a la misma es obligatoria.

Cada matrícula comporta dos convocatorias de evaluación, primera y segunda (excepto para los casos en los que se haya consumido previamente tres convocatorias). Por tanto, cada alumno/a de primera matrícula tiene la opción a dos convocatorias en cada asignatura. En el caso de que el estudiante supere el 20% de faltas de asistencia sobre el total de las horas lectivas presenciales de la asignatura, y estas no están justificadas documentalmente por enfermedad o alguna otra causa legal, perderá el derecho a la evaluación continua y no podrá suspender automáticamente la primera convocatoria. Es decir, podrá presentarse a la primera y segunda convocatoria, pero no le contará ninguna nota de los trabajos desarrollados durante el semestre en el proceso de evaluación continua (notas parciales de trabajos realizados sobre las distintas unidades didácticas).

El "No presentado/a", es un no aprobado sin nota numérica, que se aplicará cuando el profesorado no disponga de elementos de valoración suficientes para establecer criterios de calificación. Tal y como establece el artículo 81 del Decreto 117/2022, de 5 de agosto, del Consell (ROF). La condición de "no presentado" consume convocatoria.

La dirección del centro podrá autorizar, a petición del estudiante, con carácter excepcional y por causas objetivas debidamente justificadas, como por ejemplo enfermedad grave o cualquier otra causa de fuerza mayor, la renuncia a una convocatoria por curso académico y por asignatura.

Al evaluar, se tendrán en cuenta las limitaciones fisiológicas y auditivas iniciales del alumnado y su evolución a lo largo del semestre, siempre que la falta de oído musical, esencial en esta asignatura, no imposibilite el trabajo vocal requerido.

La existencia de cualquier patología o falta de higiene vocal (afonía, disfonía, cansancio vocal, afecciones del fumador, etc.) que den como resultado una emisión de voz totalmente defectuosa que impida el trabajo vocal, será causa de suspenso de la asignatura. Corresponde al alumno el

cuidado de su higiene vocal, entendida esta como el conjunto de hábitos destinados a la conservación en condiciones óptimas del aparato fonador.

PROFESOR/A PIANISTA REPERTORISTA

La función del profesorado pianista repertorista no es una asignatura como tal, sino un complemento fundamental de la asignatura de canto, imprescindible para la formación integral del alumnado como actores y actrices cantantes. Se encarga de proporcionar una base armónica, rítmica y expresiva sobre la que el cantante puede construir su interpretación.

El/la profesor/a pianista participará en la evaluación del alumnado, de la manera que esté reflejada en los instrumentos de evaluación.

En función de las horas lectivas del/de la profesor/a pianista y de la cantidad de alumnado, al inicio del curso se informará del tiempo de dedicación individual que le corresponde. En cualquier caso, tendrá preferencia el alumnado matriculado en tercer curso sobre el alumnado de segundo curso. El alumnado será el responsable de contactar con el/la profesor/a para concretar el horario de clase.

La asistencia a las clases de repertorio es obligatoria. El alumnado deberá asistir con regularidad y puntualidad, y llevar en todo momento el material necesario.

El alumnado entregará al/a la pianista las partituras (en formato físico o digital, según la preferencia del/de la profesora) con una antelación mínima de 1 semana. Sólo se trabajará el repertorio propuesto por el profesorado de canto.

El/la profesor/a informará al alumnado de la cantidad mínima de sesiones necesarias para cada una de las obras, en función de su extensión y dificultad. Para participar en las muestras, será condición indispensable haber asistido al menos al 75% de las clases del semestre y a las sesiones mínimas necesarias para cada una de las obras a interpretar, siendo obligatorio haber realizado al menos 2 ensayos a lo largo de las 4 semanas anteriores a la muestra.

PRIMERA CONVOCATORIA

- **EVALUACIÓN CONTINUA** (para el alumnado que no haya superado el 20% de faltas de asistencia):
 1. *Ejercicio de respiración: se evaluará el ejercicio propuesto en clase, consistente en una serie de 10 repeticiones de un ejercicio de contención de aire durante 25 segundos. Se realizará de manera progresiva a lo largo del semestre.*
 2. *Evolución de la proyección vocal: se valorará en función del cambio observado durante todo el semestre.*
 3. *Afinación y articulación en las vocalizaciones y en las canciones estudiadas: se valorará en función del cambio observado durante todo el semestre.*
 4. *Interpretación de una o varias canciones españolas del repertorio popular o antiguo, respetando el estilo y la época a la que pertenecen. Se tendrá en cuenta, además de la interpretación de la partitura i la correcta dicción del texto, cantar de memoria, sin errores de entonación, de ritmo o de texto. Se realizará mediante un examen.*
 5. *Realización y exposición oral de un trabajo escrito sobre una temática histórica o técnica: se valorará, además del contenido, otros aspectos como la presentación, la redacción, la corrección orto-tipográfica, etc.*
 6. *Se valorará a lo largo del semestre la puntualidad, el interés mostrado, la capacidad de concentración y la corrección en el comportamiento hacia el profesorado y el resto de compañeros y compañeras.*
- **PÉRDIDA DE EVALUACIÓN CONTINUA** (para el alumnado que haya superado el 20% de faltas de asistencia):

1. *Ejercicios de respiración: se evaluará el ejercicio propuesto en clase, consistente en una serie de 10 repeticiones de un ejercicio de contención de aire durante 25 segundos.*
2. *Realización de diferentes ejercicios de vocalización, en los que se valorará la proyección, la afinación y la articulación.*
3. *Demostración del conocimiento teórico-práctico del funcionamiento de las laringes femenina y masculina en la voz cantada, y de sus registros o posiciones.*
4. *Presentación e interpretación de dos canciones españolas antiguas o populares, respetando el estilo y la época a la que pertenecen. Se valorará la corrección técnica, la capacidad expresiva, la correcta dicción del texto, la entonación y el ritmo. Además, se realizará y expondrá un trabajo escrito sobre una de las obras, el compositor y la época.*
5. *Realización y exposición oral de un trabajo escrito sobre una temática histórica o técnica: se valorará, además del contenido, otros aspectos como la presentación, la redacción, la corrección orto-tipográfica, etc.*
6. *Se valorará la actitud y el interés mostrado en todo momento, la capacidad de concentración y de comunicar la información.*

6.3 Sistemes de recuperació *Sistemas de recuperación*

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes (criteris d'avaluació i dates d'entrega)
Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases (criterios de evaluación y fechas de entrega)

SEGONA CONVOCATÒRIA

L'alumnat que no supere l'assignatura en l'avaluació continua (o en la primera convocatòria per a qui haja perdut aquest dret per faltes d'assistència), o tinguera la qualificació de "No presentat/da", tindrà dret a la segona convocatòria, sent avaluat amb els mateixos sistemes d'avaluació i qualificació utilitzats en la primera convocatòria. A tal efecte, l'alumnat haurà de contactar amb el professorat perquè li facilite les pautes, conceptes, continguts i exercicis que seran motiu de l'examen i que haurà de desenvolupar en el mateix.

SEGUNDA CONVOCATORIA

El alumnado que no supere la asignatura en la evaluación continua (o en la primera convocatoria para quienes hayan perdido este derecho por faltas de asistencia), o tuviera la calificación de "No presentado/a", tendrá derecho a la segunda convocatoria, siendo evaluado con los mismos sistemas de evaluación y calificación utilizados en la primera convocatoria. A tal efecto, el alumnado deberá ponerse en contacto con el profesorado para que le facilite las pautas, conceptos, contenidos y ejercicios que serán motivo del examen y que deberá desarrollar en el mismo.

7 Bibliografia

Bibliografía

- BUSTOS, I. (2003). *La voz. La técnica y la respiración*. Ed. Paidotribo, Barcelona.
- LODES, H. (1990). *Aprende a respirar*. Ed. Integral, Barcelona.
- MANSION, M. (1947). *El estudio del canto*. Ed. Ricordi, Buenos Aires.
- GIMENO, F. (2008). *Anatomía de la voz*. Ed. Paidotribo, Barcelona.
- MARTÍNEZ, C. (1985). *Tratado de técnica vocal*. Ed. Piles, Valencia.
- PERELLÓ, J., CABALLÉ, M. y GUITART, E. (1982). *Canto-Dicción*. Ed. Científico-médica, Barcelona.
- CHOVA, A. L. (2000). *La enseñanza del canto*. Scherzo, Valencia.
- WILFART, S. (1999). *Encuentra tu propia voz. La voz como instrumento para tu desarrollo personal*. Ed. Urano, Barcelona.
- REGIDOR, R. (1977). *Temas del canto. La clasificación de la voz*. Ed. Real Musical, Madrid.
- FERRER, J. S. (2008). *Teoría, anatomía y práctica del canto*. Herder, Barcelona.
- ALIÓ, M. (1995). *Reflexiones sobre la voz*. Ed. Clivis, Barcelona.